

SELETUSKIRI

Maaeluministri määruse „Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetus” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 ja § 82 lõike 3 alusel. 2014. aasta 1. jaanuaril algas uus Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) programmiperiood 2014–2020, mille kaudu on Eestil EL-i liikmesriigina võimalik osaleda ühenduse maaelupoliitikas ja saada osa EL-i maaelu arengu toetuste eelarvest. Maaelu arengu toetusi antakse “Eesti maaelu arengukava 2014–2020” (edaspidi *arengukava*) alusel, mis kiideti heaks Euroopa Komisjoni otsusega.

Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetust rakendatakse Euroopa parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) (edaspidi *Euroopa parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013*) artikli 35 lõike 2 punktide d ja e alusel.

Eelnõu alusel antava toetuse üldeesmärk on põllumajanduse- ja toidusektoris jätkusuutlikkuse suurendamine. Spetsiifilisteks eesmärkideks on toidu tootmise ja turustamise tarneahela toimimise parandamine, põllumajandustoodete tootjate ja töötajate turujõu suurendamine ning omavahelise koostöö arendamine.

Arengukava SWOT-analüüs toob läbi lühikeste tarneahelate toidu turustamisega seotud nõrkustena välja tootjate vähesed suutlikkuse investeeringu turundus- ja müügitegevusse, puudulikud nišitoodete turustamisvõimalused ning lühikeste tarneahelate turuosa väiksust. Võimalustena märgitakse lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude kaudu toimuva toidu müügi, sh. taluturgude populaarsuse, kasvu tarbijate hulgas. Samuti tuuakse välja tarbijate teadlikkuse kasvu ning hoiakute ja ostukäitumise muutumist senisest rohkem positiivseks kodumaise toodangu suunal. Eelnõu raames antava toetuse eesmärgiks ongi soodustada tarbijate eelistuste liikumist nende elukoha lähimbruses toodetud toidu ja põllumajandustoodete senisest rohkemale tarbimisele, võimaldades selleks uute turustamisvõimaluste väljaarendamist.

Arengukava ettevalmistamiseks tegutsesid ettevalmistav juhtkomisjon ja valdkonnapõhised töögrupid, kuhu kuulusid ka põllumajandustootjate huvigruppide esindajad, kelle ettepanekuid ja arvamusi arvestati.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi kaubanduse ja põllumajandussaadusi töötleva tööstuse osakonna turu arendamise büroo peaspetsialist Jaanus Joasoo (tel 625 6263, jaanus.joasoo@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (jaana.lepik@agri.ee). Keeleliselt toimetab määruse Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) koosneb 5 peatükist ja 18 paragrahvist.

Eelnõu §-s 1 on sätestatud määruse reguleerimisala.

Eelnõu eesmärgiks on kehtestada arengukava meetme 16 „Koostöö“ tegevuse liigi „Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine“ raames toetuse (edaspidi *toetus*) saamise täpsemad nõuded taotleja, kavandatava tegevuse ja taotluse kohta, abikõlblikud kulud, toetuse määr ja suurus, sealhulgas toetuse maksimaalne suurus, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord, taotluse hindamise kriteeriumid ja taotluse hindamise kord, nõuded toetuse saajale, toetuse väljamaksmise kord ning taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord.

Eelnõu §-s 2 on sätestatud, et mittepõllumajandustoodete turustamisvõimaluste arendamise toetamisel on tegemist vähese tähtsusega abiga komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) artikli 3 tähenduses.

Ettevõtjatest taotlejate ning nende poolt projekti kaasatud ettevõtjate puhul toimub vähese tähtsusega abi määramine vastavalt sellele, millises hulgas keegi nendest turustab projekti raames mittepõllumajandustooteid. Ehk vähese tähtsusega abi määramise summa kujuneb välja, kui vaadatakse seda, millises mahus projektis osalejad turustavad ELTL I lisaga hõlmatud põllumajandustooteid ning millises mahus I lisaga hõlmamata tooteid (taotleja esitab sellekohased andmed taotluses). Taotlevate mittetulundusühingute ja tulundusühistute puhul määratakse vähese tähtsusega abi otse taotlejale ehk siis mittetulundusühingule või tulundusühistule, mitte nende liikmetele. Seda põhjusel, et antud toetuse raames tehtavates projektides on just mittetulundusühingud ja tulundusühistud nendeks, kes hakkavad projekti ellu viima ehk looma toodete turustamiseks vajalikku taristut või ise toodete turustamisega tegelema, vajadusel sinna juurde käivate teavitamis- ja müügiedendustegevustega.

Maaelu arengukava reguleeriva määruse (EL) nr 1305/2013 art 81 näeb ette erinevused EL riigiabi reeglite kohaldamiseks olenevalt sellest, kas toetatakse põllumajandussektorit või muid sektoreid:

- Põllumajandustooteid tootvatele tootjatele antava toetuse puhul ei tule EL riigiabi eeskirjasid kohaldada tulenevalt nimetatud määruse art 81 lõikest 2. Selle kohaselt ei pea riigiabi eeskirjasid ehk Euroopa Liidu Toimimise Lepingu (ELTL) artikleid 107–109 kohaldama selliste toetuste puhul, mis jäävad ELTL artikli 42 reguleerimisalasse. Art 42 reguleerib põllumajandustoodete tootmist, töötlemist ja turustamist. Küll aga kohalduvad jätkuvalt muud määruse (EL) nr 1305/2013 asjakohased sätted.
- Kuna mittepõllumajandustoodete turustamiseks antav toetus jääb väljapoole ELTL artikli 42 reguleerimisala, tuleb toetuse andmisel kohaldada EL riigiabi eeskirjasid tulenevalt määruse (EL) nr 1305/2013 art 81 lõikest 1. Kuna EL riigiabi määrustes ei ole sobivaid tingimusi lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetusele, siis on ainuke võimalus toetust anda Euroopa Komisjoni vähese tähtsusega abi määruse (EL) nr 1407/2013 alusel.

Eelnõu §-s 3 on sätestatud nõuded, millele peab vastama toetuse taotleja. Toetust saavad taotleda:

1) põllumajandusliku majandustegevusega tegelevad ettevõtjad äriseadustiku tähenduses, kes on põllumajandusliku majandustegevusega tegelenud vähemalt taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kaks majandusaastat ning kelle omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügitulu koos või eraldi ületas mõlemal majandusaastal 4000 eurot ning moodustas mõlemal majandusaastal üle 50% kogu müügitulust.

2) mittetulundusühingud ja tulundusühistud, kelle põhikirjaliseks eesmärgiks on põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamine ning kelle liikmeteks on vähemalt kaks põllumajandusliku majandustegevusega tegelevat ettevõtjat, kes vastavad lõikes 1 toodud nõuetele (edaspidi kõik koos *taotleja*). Kui antud nõue on täidetud, võivad lisaks neile kahele ettevõtjale mittetulundusühingu või tulundusühistu liikmetena projektis osaleda ka teised

ettevõtjad, kes nimetatud nõuetele ei vasta. Mittetulundusühingute ja tulundusühistute puhul ei ole paragrahvi 3 lõikes 2 mainitud lepingu sõlmimine vajalik, vaid on oluline välja tuua ainult nende liikmete nimekiri, kes antud projektist osa võtavad. Põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamine põhikirjalise eesmärgina on vajalik näitamaks, et mittetulundusühingu või tulundusühistu loomise ja tegutsemise üheks eesmärgiks on põllumajandustoodete ja nende töötlemisel saadud toodete turustamiseks hetkel juba eksisteerivate lahenduste kõrvale uute otsimine ja väljaarendamine.

Tulundusühistu puhul on oluline märkida, et tegemist on samuti ettevõtjaga äriseadustiku tähenduses ja seega võib tulundusühistu taotleda toetust nõ. ettevõtjana punkti 1 alusel ehk tulundusühistul endal peab olema täidetud viidatud punktis nimetatud majandustegevuse nõue. Valdavalt ettevõtjaid koondaval tulundusühistul siiski endal nõutavat müügitulu ei ole, seetõttu on eelnõu kohaselt võimaldatud tulundusühistul toetust taotleda ka siis, kui majandustegevuse nõude täidavad vähemalt kaks ettevõtjaks olevat liiget. Juhul kui tulundusühistu täidab punktis 1 nimetatud nõuded ehk ta saaks taotlema tulla kui ettevõtja, siis teised tema poolt § 3 lõikes 2 kirjeldatud viisil projekti kaasatud ettevõtjad ei tohi olla selle sama tulundusühistu liikmed. Sellisel juhul saavad tulundusühistu ja tema liikmetest ettevõtjad ühiselt toetust taotleda, kui taotluse esitajaks on tulundusühistu ning ettevõtjad on kaasatud kui tulundusühistu liikmed.

Eelnõu § 3 lõikes 2 on sätestatud, et toetust taotlev ettevõtja on kohustatud projekti elluviimisesse kaasama lisaks endale veel vähemalt ühe ettevõtja. Tulundusühistu ja mittetulundusühingu puhul on kaasamise nõue täidetud juba nende ühistulise tegutsemise vormi kaudu. Kõik projekti kaasavad ettevõtjad peavad samuti vastama § 3 lõike 1 punktis 1 toodud nõuetele. Kaasamise nõue tuleneb Euroopa Komisjoni poolt koostatud koostöö meetme juhendmaterjalist (punkt 2.1.), mille kohaselt saavad antud meetme raames toetust taotleda ainult projektid, millesse on kaasatud vähemalt kaks osapoolt, kes teevad omavahel koostööd. Kuigi projekti teostamisel on nõutud vähemalt kahe ettevõtja osalemist, esitab taotluse toetuse saamiseks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*) ainult üks ettevõtja. Projektis osalevad ülejäänud ettevõtjad loetakse küll projektis osalejateks, kuid mitte taotlejateks, mis jätab nimetatud ettevõtjatele võimaluse esitada antud meetme raames *PRIA*-le toetuse taotlus, kus ettevõtja on ise taotlejaks.

Toetust taotlev ettevõtja tõendab teise ettevõtja projekti kaasamist omavahelise sõlmitud lepinguga. Lepingu eesmärgiks on selgelt välja tuua kõik projektis osalejad ja nende kohustused projekti raames tehtava töö osas (sh. projektiga seotud finantskohustuste võtmise kirjeldus) ning osalejate kinnitus nõusoleku kohta projektis kaasa tegemiseks. Nõuded nimetatud lepingu sisu kohta on välja toodud eelnõu paragrahvi 9 lõikes 4. Taotleja ning projekti kaasatud ettevõtja vaheline leping saab jõustuda pärast *PRIA* poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemist. Kuna nimetatud lepinguga lepatakse kokku osapoolte kohustused ainult juhul, kui nende taotlus *PRIA* poolt rahuldatakse, siis ei saa ka leping jõustuda varem.

Eelnõu § 3 lõige 3 sätestab, et taotlejal ei tohi olla riikliku maksu võlga või riikliku maksu võla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral peavad maksud, mille tasumise tähtaeg on möödunud, olema tasutud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral peavad olema maksud, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 kohaselt jäetakse taotlus rahuldamata, kui taotleja ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele. Seega on *PRIA*l õigus kontrollida kogu taotluste menetlemise ajal ja enne toetuse väljamaksmist taotleja ja toetuse saajal riikliku maksu võla olemasolu ning maksuvõla olemasolu korral selle ajatust ja maksete tasumist.

Eelnõu § 3 lõige 4 sätestab, et taotleja või taotleja liikmed peavad täitma loomakaitseseaduses, tarbijakaitseseaduses, väetiseseaduses, jäätmeseaduses, toiduseaduses ja söödaseaduses kehtestatud nõudeid. Näiteks tarbijakaitseseaduse §-de 45-47 kohaselt ei tohi taotleja kasutada ebaausaid kauplemisvõtteid. Samuti ei tohi rikkuda kauba müügi või teenuse osutamise suhtes kehtestatud nõudeid. Väetiseseaduse § 37 kohaselt ei tohi taotleja rikkuda väetisele esitatud nõudeid ja mittenõuetekohaselt väetist käidelda. Lisaks peab taotleja täitma jäätmeseaduse

kohaselt jäätmete tekke vältimise ja jäätmekäitlemise nõudeid. Toiduseadusest tulenevalt peab taotleja täitma toidu käitlemisega seotud nõudeid ning söödaseaduse kohaselt sööda märgistamise, käitlemise või söötmisele kehtestatud nõudeid. Riigikohtu otsuse nr 3-3-1-85-14 valguses on täpsustatud sätteid, milliste väär- ja kuritegude toimepanemise puhul taotleja ei vasta nõuetele.

Nimetatud õigusaktid reguleerivad otseselt toiduainetööstuse valdkonna toimimist ja seoses sellega, et toetusega jagatakse riigieelarvelisi vahendeid, mida on piiratud ulatuses, on oluline, et nimetatud vahendeid saaksid kasutada sellised ettevõtjad, kes on täitnud toiduainetööstuse ja sellega seotud valdkondade õigusakte ning suutnud vastavalt nendele õigusaktidele oma tegevust korraldada.

Eelnõu § 3 lõige 5 sätestab piirangu, et toetust ei saa taotleda sellise kulu kohta, mille kohta on saadud toetust või taotletakse toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut või vähese tähtsusega abi. Eelkõige on siinkohal mõeldud teisi arengukava alusel antavaid toetusi või struktuurifondide vahenditest saadud abi ja toetust. Piirangu eesmärgiks on tagada, et ühe tegevuse elluviimiseks ei antaks toetust rohkem kui üks kord.

Eelnõu § 3 lõige 6 sätestab, et kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või on saanud muud tagastamatut riigiabi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peab tagasimaksmisele kuulunud summa olema tähtajal tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajutamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud summas. Selle nõude eesmärgiks on maandada riigile lisanduvate rahaliste kohustuste (rikkumiste tagasimaksed) tekkimise riski ning tagada vahendite kasutamise sihtotstarbelisus ja jätkusuutlikkuse suurendamine.

Eelnõu § 3 lõike 7 kohaselt ei tohi taotleja suhtes toimuda likvideerimismenetlust ega olla tehtud pankrotiotsust, samuti ei tohi olla pankroti seaduse kohaselt nimetatud ajutist haldurit. Pankrotiseaduse § 1 lõike 3 alusel on juriidilisest isikust võlgnik maksejõuetu siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine.

Eelnõu § 3 lõike 8 kohaselt ei saa taotleja olla samaaegselt taotlejaks teistes antud meetme raames rahastatavates projektides, mis ei ole taotluse esitamise ajaks ellu viidud. See tähendab, et enne pole võimalik uut taotlust esitada, kui PRIA on vastu võtnud eelmise projekti lõpparuande.

Eelnõu § 3 lõige 9 sätestab, et toetust taotleva ettevõtja, lõikes 2 nimetatud lepinguga projekti kaasatud ettevõtja ning lõike 1 punktis 2 nimetatud mittetulundusühingu või tulundusühistu liikme taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta aruanded peavad taotluse esitamise hetkeks olema äriregistrist kättesaadavad.

Eelnõu §-s 4 on sätestatud projekti arendamisele suunatud tegevused, mille kohta saab toetust taotleda.

Eelnõu § 4 lõige 1 sätestab, et toetust saab taotleda kuni 5 aasta pikkuste projektide elluviimiseks, mille eesmärgiks on lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu ELTL I lisaga hõlmatud põllumajandustoodetest I lisa või I lisaga hõlmamata toodete turustamisvõimaluste arendamine. Projektide maksimaalne pikkus saab olla kuni 5 aastat, kuid minimaalsele pikkusele pole piiranguid pandud. Ehk taotlejal on võimalus projekti kestus valida vastavalt oma vajadustele ning plaanitavatele tegevustele. Näiteks kui taotleja soovib toetuse abil investeerida ainult seadmete ostmisesse, siis saab ta teha lühema projekti, mis koosnebki ainult seadme ostmisest. Kui aga soovitakse ellu viia pikemaajalist projekti, mille sisuks on näiteks nii lao- või müügipinna rentimine, müügiarendustegevuste läbiviimine ning lisaks veel tegevuste elluviimise koordineerimiseks projektijuhi palkamine, siis on võimalik toetust küsida pikemale, kuni 5 aasta pikkusele projektile.

Oluline on märkida, et igas planeeritavas projektis peab osalema vähemalt kaks paragrahvi 3 lõike 1 punktis 1 nimetatud tingimustele vastavat ettevõtjat. Ehk osalema peab vähemalt kaks põllumajandustooteid tootvat ettevõtjat, kes saavad läbi projekti müüa omatoodetud põllumajandustooteid (tooted, mis kirjas ELTL I lisas) ning lisaks on neil võimalus müüa ka tooteid, mis ei ole hõlmatud I lisaga, milleks võivad olla näiteks põllumajandustootjast ettevõtja poolt edasi töödeldud tooted või tema tellimusel töödeldud tooted.

Eelnõu § 4 lõike 2 kohaselt saab toetust taotleda projektidele, mis vastavad vähemalt ühele kahest järgnevast nõudest. Esiteks, taotleja ja lõpptarbija vahel ei tohi olla rohkem kui üks vahendaja. See tähendab, et tootjal on võimalik müüa kas otse tarbijale või kasutada ühte vahendajat. Näiteks tootja müüb oma toote talupoele, kes seejärel müüb selle edasi lõpptarbijale. Sellisel juhul on talupood selleks üheks vahendajaks. Vahendajaks loetakse isikut, kes ostab toote eesmärgiga see hiljem edasi müüa (näiteks hulgimüüjad, talupoed jne.). Juhul kui taotleja tellib töötlejalt teenusena oma toote töötlemise ning selle käigus jääb toode tema omandisse, siis seda ei loeta vahendamiseks, vaid teenuse ostmiseks. Vahendamiseks loetakse olukorda, kus toode vahetab omanikku ehk liigub kellegi teise omandisse.

Teiseks, toote tootmine, töötlemine ning lõpptarbijale müük peab toimuma 255 kilomeetri raadiuses. Kilomeetrite arvestamisel võetakse alguspunktiks toote tootmise asukoht ning sellest punktist 255 kilomeetri raadiuses peab toimuma toote müük lõpptarbijale. Toodete töötlemine on siinkohal oluline ainult juhul, kui toimub tootja enda toodangu töötlemine. Sisseostetud tooraine töötlemisel valminud toodete turustamisele suunatud tegevused ei ole antud meetme raames toetatavad. Projektile kehtestatud nõuet, mille kohaselt toote tootmine või töötlemine ning lõpptarbijale müük peab toimuma 255 kilomeetri raadiuses, kontrollib PRIA näiteks Maaameti kaardirakenduse abil. Antud juhul võib tootja ning lõpptarbija vahel olla rohkem kui üks vahendaja, oluline on, et oleks täidetud nõue, mille kohaselt toote tootmine, töötlemine ning lõpptarbijale müük peab toimuma 255 kilomeetri raadiuses.

Nimetatud kaks nõuet ei rakendu taotlejale samaaegselt, vaid taotleja peab vastama taotluse esitamiseks ainult ühele kahest nõudest (tootja ja lõpptarbija vahel ei tohi olla rohkem kui üks vahendaja või toote tootmine, töötlemine ning lõpptarbijale müük peab toimuma 255 kilomeetri raadiuses).

Euroopa Komisjoni poolt koostatud koostöö meetme juhendmaterjal on teostatavate projektide kohta välja toodud ka nõue, et nende sisuks peab olema kas uute algatuste või tegevuste elluviimine. See tähendab, et projekti sisuks ei saa olla seniste tegevustega jätkamine ning selleks toetuse taotlemine, vaid senisega võrreldes uute tegevuste abil toodete turustamistegevustes järgmisele tasandile jõudmine. Uus tegevus võib oma sisult olla näiteks täiesti uue müügikanali avamine või ka juba olemasoleva müügikoha laiendamine.

Eelnõu § 4 lõikes 3 on sätestatud projekti ellu viimisel toetatavad tegevused.

Toetust saab taotleda läbi lühikeste tarneahelate või kohalike turgude põllumajandussaaduste ja toidu turustamiseks vajaminevate seadmete ostmiseks. Siinkohal peetakse silmas seadmeid, millega sisustatakse müügi pinnad ja mis on vajalikud toodete müümiseks tarbijale. Nendeks võivad olla näiteks külmikud, kaalud, kassaaparaadid jne.

Toetatavaks tegevuseks on toodete turustamiseks vajaliku lao- või müügi pinna rentimine või üürimine. Eelnõu kohaselt on toetatavad nii võlaõiguslike üüri- ja rendilepingute tasud ja nende eristamine ei ole toetuse eesmärgi arvestades oluline. Seletuskirjas on edaspidi läbivalt rentimise kulude all on silmas peetud ka üürimise kulusid. Müügi pinna rentimine tähendab seda, et ruumid renditakse eesmärgiga hakata nendes projekti raames tooteid turustama. Laopinna rendi toetamine on vajalik, et luua tingimused toodete säilitamiseks enne nende turustamist.

Toetatakse ka põllumajandussaaduste ja toidu turustamiseks ning müügi edendustegevuste läbiviimiseks vajamineva välitelgi ostmist või renti. Välitelki saab kasutada nii ajutise müügi punktina kui osaleda sellega näiteks toidufestivalil. Taotlejale on jäetud siinkohal

võimalus otsustada oma vajadustest ning välitelgi kasutamise tihedusest lähtudes, kas selle ostmise või rendi kasuks.

Toetust võib taotleda ka lao- või müügipinna parendamiseks, mis ei nõua ehitusloa olemasolu. Parendamise all mõeldakse lihtsaid remonditöid (näiteks värvimine, plaatimine, põrandate vahetamine jne.), mille kaudu muudetakse parendatavad ruumid läbi projekti müüdavate toodete turustamise tarbeks sobivaks. Parendamise puhul on võimalik taotlejal tellida vastavate tööde teostamine teenusena või siis teostada vajalikud tööd ise. Viimasel juhul saab toetust taotleda ainult parendamiseks vajaminevate ehitusmaterjalide ostmiseks, kuid mitte tasu maksmiseks taotleja enda või tema töötaja poolt parendamisel tehtud töö eest.

Toetatavaks tegevuseks on ka toodete turustamiseks vajaliku, liiklusseaduse paragrahvi 2 lõike 1 punktis 9 nimetatud haagise ostmine ja rent. Vastavalt vajadusele on toetuse saajale jätud võimalus valida nii haagise rentimise kui ostmise vahel.

Toetust võib taotleda toodete turustamiseks vajaliku tarkvaralise lahenduse ostmiseks. Siinkohal peetakse silmas lahendusi, mille rakendamine aitab laiendada senini olemasolevaid müügikanaleid (näiteks veebipoe rajamine) või juba eksisteeriva kodulehe täiendamist (näiteks internetipanga kaudu maksevõimaluse väljaarendamine).

Toetatakse ka toetatavate tegevuste ellu viimise eesmärgil isikliku sõiduautoga tehtavaid sõite või sellel eesmärgil transporditeenuse ostmist. Siinkohal jäetakse toetuse saajale võimalus kasutada kahte varianti. Esiteks, isikliku sõiduauto kasutamine, mille puhul toetuse saaja peab pidama kõigi vastavate sõitude üle arvestust ning esitama need andmed PRIA-le koos teiste toetuse väljamaksmiseks vajalike dokumentidega. Teisel juhul on toetuse saajal võimalik osta sisse transporditeenust, et toetatavaid tegevusi ellu viia. Transporditeenuse sisseostmine võib osutada vajalikuks näiteks olukorras, kus toodete transpordiks on vajalik tellida külmutusseadmega auto, mille omamine oleks taotleja jaoks liiga väikeste mahtude tõttu majanduslikult ebaotstarbekas.

Toetatavateks tegevusteks on ka projekti tutvustavad müügiedendustegevused.

Eelnõu § 4 lõikes 4 sätestatakse projekti arendavad müügiedendustegevused, millele on võimalik toetust taotleda. Nendeks on erinevatest siseriiklikest messidest, toidufestivalidest ja laatadest osavõtmine ning nende korraldamine. Lisaks saab toetust taotleda tegevusteks, mille eesmärgiks on tõsta avalikkuse teadlikkust lühikeste tarneaahelate ja kohalike turgude kaudu turustatavatest toodetest. Nimetatud tegevuse raames on võimalik levitada üldist laadi informatsiooni toodete kohta, mida projekti abil turustatakse. Teavitustegevuste ülesehitamine üksnes kodumaise päritoluga toidu eelistamise argumentidele või selle suunamine ainult konkreetsetele kaubamärkidele on keelatud, sest see on vastuolus Euroopa Liidu ühisturu põhimõtetega.

Eelnõu § 4 lõikes 5 sätestatakse, et toetust võib taotleda lõigetes 3 ja 4 nimetatud tegevuste läbi viimiseks vajalike haldamise ja projekti juhtimisega seotud kulude kohta. Projekti juhtimise kuludeks loetakse siinkohal projektijuhi palkamisest tulenevaid kulusid (töötasu ning sellelt arvestatud tulu- ja sotsiaalmaks, kohustuslik kogumispension ning töötuskindlustusmaks). Projektijuhiks loetakse isikut, kes tegeleb projekti planeerimise ning käivitamise ja selle raames igapäevaselt tehtavate tegevuste elluviimisega. Seega võivad projektijuhi tööülesanded varieeruda väga laialt, alates igapäevasest projekti koordineerimisest kuni näiteks müügitööni välja. Projekti haldamise kulud on toodud eelnõu paragrahvi 5 lõikes 3.

Eelnõu § 4 lõikes 6 on sätestatud, et toetatavate tegevuste ellu viimist ei või alustada varem ning sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi olla võetud varem ja toetatavate tegevuste ellu viimist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem, kui taotluse esitamise päevale

järgneval päeval. Siduvate kohustuste all on mõeldud, et taotlejal ei ole enne taotluse esitamist võetud siduvaid lepingulisi kohustusi.

Eelnõu § 4 lõikes 7 on sätestatud, et lao- või müügi- ja teenustepind, mida parendatakse, peab olema taotleja omandis või on taotleja kasuks seatud kasutusvaldus või antud talle kirjaliku üüri- või rendilepingu alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Nõue tuleneb vajadusest tagada lao- või müügi- ja teenustepinna sihipärane kasutamine vähemalt viie aasta jooksul arvates parendamise käigus tehtud tööde tegemisest.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud.

Eelnõu § 5 lõige 1 sätestab, kuidas arvestatakse toetatava tegevuse abikõlblikku kulu. Toetatava tegevuse abikõlbliku kulu moodustab hinnapakumuses esitatud teenuse, materiaalse või immateriaalse vara käibemaksuta maksumus või selle rendi või üüri käibemaksuta maksumus ja tegevuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 84 kohaseks tähistamiseks tehtavate kulude käibemaksuta maksumus.

Eelnõu § 5 lõige 2 sätestab, et käibemaks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006, artikli 69 lõike 3 punkti c kohaselt abikõlblik üksnes siis, kui see ei ole käibemaksuseaduse alusel tagasi nõutav.

Eelnõu § 5 lõikes 3 sätestatakse abikõlblikud projekti haldamise kulud. Haldamise kulude eesmärgiks on toetada tegevusi, mis on vajalikud projekti koordineerimiseks ning projektijuhi tööks (näiteks: kontoritehnika ostmise, sidekulud, kontoriruumide üürimine).

Eelnõu § 5 lõikes 4 sätestatakse, et abikõlblikeks kuludeks on projektijuhi töötasu või lepingujärgne tasu ning sellelt arvestatavad maksud, sealhulgas tulu- ja sotsiaalmaks, kohustuslik kogumispension, töötuskindlustusmaksed ning puhkusetasu. Abikõlblikeks projekti juhtimisega seotud kuludeks peetakse siinkohal ainult projektijuhi palkamist ja sellest tulenevaid kulusid.

Eelnõu § 5 lõikes 5 on loetletud abikõlblikud kulud, mida võib teha projekti raames läbiviidavate müügi- ja teenustepindude puhul. Abikõlblikeks kuludeks on nii riigisiseste toidumesside, festivalide ja -laatade korraldamine või nendel osalemine ning osalemisest tulenevate kulude katmine. Lisaks on võimalik müügi- ja teenustepindude raames korraldada näiteks teavituskampaaniaid, mille eesmärgiks on tarbijate suunamine eelistama läbi lühikeste tarneahelate või kohalike turgude turustatavaid põllumajandustooteid ja toitu.

Eelnõu § 5 lõike 6 kohaselt toetatakse § 4 lõike 3 punktides 1 ja 5 nimetatud seadme või haagise ostmise puhul ka kasutatud seadme või haagise ostmist juhul, kui seade või haagis ei ole taotluse esitamise hetkeks vanem kui kolm aastat ning selle ostmiseks ei ole kasutatud toetust riigieelarvelistest või Euroopa Liidu vahenditest või muud tagastamatut riigiabi ja selle hind on väiksem kui uue samaväärse seadme hind.

Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), artikli 13 punkti b kohaselt sätestavad liikmesriigid oma maaelu arengu programmides tingimused, mille kohaselt võivad kasutatud tehnika ostmise kulud olla toetusõhlikud.

Eelnõu § 5 lõike 7 kohaselt peavad kõik abikõlblikud kulud olema mõistlikud, selged ja üksikasjalikult kirjeldatud ning taotleja peab tagama kasutatava raha otstarbeka ja säästliku kasutamise. Kulud, mille kohta toetust taotletakse, peavad olema majanduslikult otstarbekad ja vajalikud toetuse eesmärgi saavutamiseks. Samuti ei tohi kavandatud ning tehtud kulud olla põhjendamatult kõrged võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga.

Eelnõu § 5 lõikes 8 on sätestatud mitteabikõlblikud kulud. Sellisteks kuludeks on näiteks lao- ja müügihindade ostmise kulud. Toetatavate tegevustena saab lao- ja müügihindasid küll rentida, kuid mitte osta.

Eelnõu §-s 6 on sätestatud nõuded hinnapakkumuse kohta

Eelnõu § 6 lõige 1 sätestab, et kui teenuse, materiaalse või immateriaalse vara käibemaksuta maksumus, tehtava töö arvestuslik tasu ühe aasta kohta või rendi või üüri arvestuslik käibemaksuta kulu ühe aasta kohta ületab 3 000 eurot, peab taotleja olema kulu kohta saanud vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumust. Rendi arvestuslikku kulu ühe aasta kohta arvestatakse näiteks 1 kuu rendi maksumuse alusel. Ehk kui 1 kuu müügihinna rent on näiteks 300 eurot, siis selle pinna rendi arvestuslik kulu ühe aasta kohta on $12 \times 300 = 3600$ eurot.

Eelnõu § 6 lõige 2 sätestab, et kui teenuse, materiaalse või immateriaalse vara käibemaksuta maksumus, tehtava töö arvestuslik tasu ühe aasta kohta või rendi või üüri arvestuslik käibemaksuta kulu ühe aasta kohta ei ületa 3 000 eurot või kui asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse pakkuja, peab taotleja olema kulutuse kohta saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse. Hinnapakkumuste küsimist ei või jaotada osadeks eesmärgiga vältida konkureerivate pakkumuste küsimist.

Eelnõu § 6 lõike 3 kohaselt peab hinnapakkumus sisaldama taotleja nime, pakkuja nime, pakkuja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva, tehniliste tingimuste loetelu, hinnapakkumuse kehtivusaega, kavandatava tegevuse käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

Eelnõu § 6 lõige 4 sätestab, et kasutatud seadme või haagise ostmise puhul on toetuse taotlejal vajalik võtta hinnapakkumus ka uue samaväärse seadme või haagise kohta. Ehk siis kokku peab taotleja esitama kaks hinnapakkumust- ühe kasutatud seadme või haagise kohta ning teise uue samaväärse seadme või haagise kohta.

Eelnõu § 6 lõike 5 järgi peab taotleja juhtudel, kus kasutatud seadme või haagise käibemaksuta maksumus ületab 3000 eurot, võtma lisaks kasutatud seadme hinnapakkumisele veel kaks hinnapakkumust uue samaväärse seadme või haagise kohta kahelt pakkujalt, et oleks täidetud kolme hinnapakkumuse esitamise nõue.

Eelnõu § 6 lõike 6 kohaselt ei tohi väljavalitud hinnapakkumus olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse ja vara eest tasutava hinnaga. Kui taotleja ei ole valinud odavaimat hinnapakkumust, peab ta tehtud valikut põhjendama.

Eelnõu § 6 lõige 7 sätestab, et hinnapakkumusel peab iga teenuse, töö või vara hind ja rendi või üüri suurus olema eraldi välja toodud.

Eelnõu § 6 lõige 8 sätestab, et juhul kui taotleja ei ole saanud nõutud arvu hinnapakkumisi, peab ta seda põhjendama.

Eelnõu § 6 lõige 9 sätestab, et taotleja ja hinnapakkuja ning nende osanik, aktsionär või juhtorgani liige ei tohi omada osalust üksteise äriühingus ega kuuluda üksteise juhatusse.

Eelnõu § 6 lõige 10 sätestab, et hinnapakkuja ega hinnapakkuja osanik, aktsionär või juhtorgani liige ei tohi omada osalust teise hinnapakkuja äriühingus ega kuuluda teise hinnapakkuja juhatusse või nõukokku. Samuti ei tohi hinnapakkujad olla omavahel seotud. Nimetatud piirangutega püütakse vältida taotleja ja hinnapakkuja ning hinnapakkujate omavahelisest seotusest tingitud kokkuleppetehinguid ja sellest tulenevat ebatervet konkurentsikeskkonda.

Eelnõu § 7 sätestab toetuse määra ja suuruse.

Toetust antakse kuni 40 protsenti:

- 1) seadme, välitelgi ning tarkvaralise lahenduse ostmise abikõlbliku kulu maksumusest;
- 2) lao- ja müügi pinna ning välitelgi rendi abikõlblikust suurusest;
- 3) lao- ja müügi pinna parendamise abikõlbliku kulu maksumusest;
- 4) haagise ostmise abikõlbliku kulu maksumusest ja rendi abikõlblikust suurusest.

Isikliku sõiduauto kasutamisel toetatavate tegevuste ellu viimiseks antakse toetust kuni 0,3 eurot ühe sõidetud kilomeetri kohta.

Toetust antakse kuni 90 protsenti projekti juhtimisega seotud abikõlblike kulude maksumusest, kuid mitte rohkem kui 30 protsenti projekti elluviimiseks taotletava toetuse summast.

Toetust antakse kuni 90 protsenti projekti haldamisega seotud abikõlblike kulude maksumusest, kuid mitte rohkem kui 5 protsenti projekti elluviimiseks taotletava toetuse summast.

Toetust antakse kuni 90 protsenti müügi edendustegevuse abikõlbliku kulu maksumusest.

Toetuse maksimaalne suurus on 200 000 eurot ühe projekti kohta.

Lõige 7 kohaselt ei tohi taotlejale toetusena määratud vähese tähtsusega abi koos jooksva majandusaasta ja taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta jooksul määratud vähese tähtsusega abiga ületada 200 000 eurot.

Abi andmiseks loetakse määruse (EL) nr 1407/2013 art 3 lg 4 kohaselt taotluse rahuldamise hetke ning seetõttu toimub vähese tähtsusega abi määra järgimine samuti taotluse rahuldamise aja järgi.

Taotlejale määratud vähese tähtsusega abi summa andmed kannab PRIA riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse. Taotlejal on võimalik kontrollida vähese tähtsusega abi jääki nimetatud registri avaliku päringu kaudu Rahandusministeeriumi veebilehel www.fin.ee/riigiabi.

Lõige 8 kohaselt loetakse vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel üheks ettevõtjaks kõik sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud komisjoni määruse (EL) 1407/2013 artikli 2 lõike 2 kohaselt. Artikli 2 lõike 2 kohaselt hõlmab „üks ettevõtja“ kõik ettevõtted, mille vahel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- 1) ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike hääaltenamust;
- 2) ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht-, või järelevalveorgani liikmetest;
- 3) ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
- 4) ettevõtte, mis on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtte aktsionäride või osanike hääaltenamust.

Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtteid, mis on eelmainitud punktides 1–4 kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte kaudu.

Vähese tähtsusega abi maksimaalse määra väljaselgitamisel vaadeldakse ettevõtete seoseid riigipõhiselt. Kui emaetevõtte (A) asub välismaal (nt Norras) ning tal on kaks tütarettvõtet Eestis (B ja C), siis neid tütarettvõtteid ei pea lugema üheks ettevõtteks vähese tähtsusega abi

toetuse summa määramisel. B-le ja C-le võib kummalegi määrata 200 000 eurot vähese tähtsusega abi. Juhul kui emaeettevõttel (A, mis asub Norras) on loodud Eestisse näiteks valdusettevõtte (D), mis kontrollib (enamusosaluse kaudu) ettevõtteid B ja C, siis tuleb D, B ja C lugeda ikkagi üheks ettevõtteks, sest kõik asuvad Eestis.

Euroopa Komisjon on „ühe ettevõtja“ mõiste sisustamisel lähtunud asjaolust, et konkurentsieeskirjade kohaldamisel on ettevõtja igasugune majandustegevusega tegelev üksus, olenemata tema õiguslikust seisundist ja rahastamisviisist ning Euroopa Liidu Kohus on otsustanud, et kõiki sama üksuse (õiguslikult või faktiliselt) kontrollitavaid üksusi tuleks käsitleda ühe ettevõtjana.

Lõike 9 kohaselt võetakse toetuse andmisel arvesse komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreeglid. See tähendab, et üldise, põllumajandusliku ja kalamajandusliku vähese tähtsusega abi summad ei tohi kokku ületada 200 000 eurot kolmeks majandusaastaks. Euroopa Komisjon on kehtestanud valdkondlikud vähese tähtsusega abi määrad:

- põllumajandustoodete esmatootjatele määrus (EL) nr 1408/2013, määr 15 000 €;
- kalandussektorile määrus (EL) nr 717/2014, määr 30 000 €;
- muudes sektorites (määrus (EL) nr 1407/2013, määr 200 000 €.

Kui ettevõtja tegutseb kõikides nimetatud sektorites, ei tohi ta saada vähese tähtsusega abi 15 000 + 30 000 + 200 000 €, vaid kokku kuni 200 000 €

Samuti tuleb arvestada, et komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 artikli 2 lõike 7 kohaselt võib üldise majandushuvi pakkuva teenuse jaoks antavat vähese tähtsusega abi kumuleerida muu vähese tähtsusega abiga kuni ülemmäärani 500 000 eurot.

Nimetatud kumuleerimisreegleid on arvesse võetud ka riigiabi ja vähese tähtsusega abi registris, mis tähendab, et sealt nähtub, millist liiki ja kui palju vähese tähtsusega abi on ettevõtjale antud.

Eelnõu § 8 sätestab toetuse taotlusele esitatavad nõuded ja taotluse esitamise tähtaja.

Toetuse saamiseks esitab taotleja PRIA-le kirjalikult või elektroonselt selleks ettenähtud tähtajal vastava avalduse, projekti, vajadusel § 3 lõikes 2 nimetatud lepingu ning nendes esitatud andmeid tõendavad dokumendid. Toetuse saamiseks esitatava avalduse vormi kehtestab PRIA ning mis tuleb PRIA-le esitada Microsoft Exeli tarkvaraga töödeldavas vormingus.

Taotluse ja selles esitatud andmeid tõendavate dokumentide esitamise tähtaja kuulutab välja PRIA, avaldades selle ametlikus võrguväljaandes Ametlikud Teadaanded.

Iga taotleja võib ettenähtud tähtajal esitada ainult ühe taotluse.

Taotluse allkirjastab taotleja ise või esindusõigust omav isik digitaalallkirjaga. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 115 kohaselt peab taotleja esitama taotleja nõuetekohasuse tõendamiseks taotleja seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendava volikirja. Dokumendid esitatakse originaaldokumentidena, kui määruses ei ole ette nähtud dokumendi ära kirja esitamist.

Eelnõu § 9 on sätestatud nõuded taotlusele.

Taotleja esitab PRIA-le oma nõuetekohasust tõendavad dokumendid. Avaldus, projekt ja leping peavad sisaldama teavet, mille alusel saab kindlaks teha määruse tingimuste täitmise.

Eelnõu § 9 lõikes 1 on sätestatud nõuded ja andmed, mida peab taotleja poolt esitatav avaldus sisaldama. Omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügitulu suurust kontrollib PRIA nii taotleva kui ka projekti kaasatud ettevõtjate puhul. Taotlevate mittetulundusühingute ja tulundusühistute korral kontrollitakse müügitulu vähemalt kahe ettevõtjast liikme puhul, kes vastavad määruse paragrahv 3 lõike 1 punktis 1 nimetatud

nõuetele. Taotleva ettevõtja ning tema poolt projekti kaasatud ettevõtjate puhul peavad kõik ettevõtjad vastama määruse paragrahv 3 lõike 1 punktis 1 nimetatud nõuetele.

Eelnõu § 9 lõike 1 punktis 6 on sätestatud, et taotleja peab esitama andmed, millises osakaalus turustatakse projekti raames Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustooteid ning millises I lisaga hõlmatud tooteid.

See tuleneb põhjusest, et I lisas nimetatud põllumajandustoodete turustamise korral ei ole vaja riigiabi reegleid rakendada (vt selgitust § 2 juures), kuid kui toetatakse mittepõllumajandustoodete (ELTL I lisaga hõlmatud tooted) turustamisvõimaluste arendamist, siis on tegemist vähese tähtsusega abi andmisega komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 tähenduses.

Taotleja poolt avalduses esitatud andmete põhjal on PRIA-l võimalik kindlaks teha, mil määral kasutatakse toetust ELTL I lisaga hõlmatud põllumajandustoodete ning mil määral I lisaga hõlmatud toodete turustamisvõimaluste arendamiseks ning seeläbi määratleda, kui suur osa toetusest on vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 tähenduses.

Põllumajandustooteks loetakse ELTL I lisas loetletud tooted, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1–21), I lisas loetletud kalandus- ja vesiviljelustooted. Oluline on tähele panna, et ELTL I lisa ei sisalda üksnes taime- ja loomakasvatussaadusi, vaid ka osasid töödeldud tooteid (nt juust, keefir). ELTL lisa 1 tõlgendatakse kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 1101/2014, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT L 312, 31.10.2014, lk 1–923), kuna ELTL I lisa loetleb vaid tooterühmad, kuid nimetatud komisjoni määrus loetleb tooterühmad lahti. Kuna aeg-ajalt toimub nomenklatuuri täpsustamine, siis muudetakse ka määrust (EMÜ) nr 2658/87, mistõttu tuleb iga kord vaadata, milline on kehtiv määruse (EMÜ) nr 2658/87 alusel antud nomenklatuur. 2015. a oli viimane nomenklatuuri seis sätestatud määrusega (EL) nr 1101/2014. Põllumajandustoodeteks loetakse nimetatud määrusest üksnes neid tooteid, mille rühmadele on viidatud ELTL lisa 1.

Euroopa Komisjon on andnud välja ka selgitava materjali tooterühmade tõlgendamiseks: „Euroopa Liidu kombineeritud nomenklatuuri selgitavad märkused“ (2011 C 137/01).

Eelnõu § 9 lõikes 2 on välja toodud punktid, millest peab koosnema kavandatavate tegevuste kohta käiv projekt. Üle ühe aasta kestvate projektide puhul jääb taotlejale võimalus teha järgnevate aastate planeeritavate tegevuste kohta täpsustusi ja viia sisse väiksemaid muudatusi. Antud võimaluse pakkumine on vajalik, kuna mitmeaastaste projektide puhul on väga raske korraga paika panna detailset tegevuskava (muutuvad ürituste toimumise ajad, võivad tekkida uued võimalused turustustegevuste läbiviimiseks jne). Sellest tulenevalt saabki taotleja mitmeaastase projekti puhul iga uue aasta alguses esitada täpsustatud kava algava aasta kohta. Kuigi on lubatud tegevuste osas täpsustused ja väiksemad muudatused, peab projekti üldine sisu oma loomult ja eesmärkidelt jääma samaks võrreldes algselt PRIA-le esitatud projektiga.

Projektist osavõtjate puhul märgitakse mittetulundusühingute või tulundusühistute puhul ära vaid need põllumajandustootjatest liikmed, kes on kaasatud projekti elluviimisesse ning kes vastavad § 3 lõike 1 punktis 1 toodud nõuetele. Projekti suhtes mitteaktiivseid liikmeid projekti plaani ei märgita. Lisaks arvatakse projekti kaasatuks ka need põllumajandustootjatest ettevõtjad, kellega on sõlmitud koostöölepped nende toodangu turustamiseks läbi mittetulundusühingu või tulundusühistu.

Eelnõu § 9 lõige 3 sätestab, et PRIA koostab paragrahv 9 lõikes 2 nimetatud projekti vormi ning avaldab selle PRIA veebilehel.

Eelnõu § 9 lõikes 4 on välja toodud punktid, millest peab koosnema kahe või rohkema ettevõtja vahel projekti läbiviimiseks sõlmitud leping. Lepinguga kinnitavad lepingu pooled, et nad

hakkavad koos projekti ellu viima ning samuti kirjeldatakse lepingus ära tegevused, mida plaanitakse projekti raames tegema hakata.

Eelnõu § 9 lõike 5 kohaselt esitab taotleja, § 3 lõikes 2 nimetatud lepinguga projekti kaasatud ettevõtja ning § 3 lõike 1 punktis 2 nimetatud mittetulundusühingu või tulundusühistu liige esitab taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta bilansi ja kasumiaruande ärakirja, kui tegemist on raamatupidamise seaduse kohaselt tekkepõhist raamatupidamise arvestust pidava füüsilisest isikust ettevõtjaga.

Eelnõu § 9 lõikes 6 on sätestatud, millised dokumendid peab taotleja toetuse taotlemisel projekti raames kavandatavate tegevuste kohta esitama.

Kasutatud seadmete ostmise korral peab olema esitatud seadme hinnapakkuja (müüja) kinnitus selle kohta, et antud seade ei ole taotluse esitamise hetkeks vanem kui kolm aastat ning selle ostmiseks ei ole saadud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut või tagastatavat riigiabi või vähese tähtsusega abi ning nimetatud seadme hind ei ületa selle turuväärtust.

Vastavalt paragrahvi 6 lõigetes 1 ja 5 nimetatud juhtudele tuleb taotlejal esitada vähemalt kolme hinnapakkuja hinnapakumuse ära kiri ning paragrahvi 6 lõigetes 2 ja 4 nimetatud juhtudele vähemalt ühe hinnapakkuja hinnapakumuse ära kiri.

Lao- või müügipinna parendamise puhul ära kiri dokumendist, mis tõendab, et see kuulub taotleja omandisse või taotleja kasuks on seatud kasutusvaldus või on antud taotlejale kirjaliku lepingu alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Eelnõu § 9 lõike 7 kohaselt peavad taotlejad mittetulundusühingud ja tulundusühistud esitama koos taotlusega nimekirja ainult nendest liikmetest, kes hakkavad projektis osalema. Kui mittetulundusühingus või tulundusühistus on ka liikmeid kes ei ole kuidagi seotud antud projektiga, siis neid liikmeid ei lisata nimekirja.

Eelnõu § 10 sätestatakse taotluse vastuvõtmise kord. PRIA kontrollib taotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ning taotluse tähtaegset esitamist.

Eelnõu § 11 on sätestatud taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine. PRIA kontrollib vastuvõetud taotluse nõuetekohasust ja selles esitatud andmete õigsust ning taotleja ja kavandatava tegevuse vastavust Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, arengukavas ja määruses sätestatud nõuetele. Nõutavad dokumendid on nimetatud §-s 8. PRIA võrdleb taotluse nõuetele vastavuse kontrollimiseks kõiki andmeid omavahel, sh avalduses, projektis ja vajadusel ka lepingus toodud andmeid omavahel ning neid andmeid tõendavates dokumentides esitatud andmetega. Taotleja esitatud andmete kontrollimiseks kasutab PRIA ka teiste andmekogude andmeid.

PRIA-l on vajaduse korral õigus kontrollida taotluses esitatud andmete õigsust ja dokumente taotleja juures kohapeal ning tema ettevõttes.

PRIA kontrollib, kas kõik omavahel võrreldavad andmed on samased, kas kõik võrreldavad andmed ja nende omavahelised seosed seda samasust kinnitavad ja kas on täidetud kõik eelnõus sätestatud nõuded.

Kui taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks taotleja või taotluse nõuetele mittevastavus, teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 kohaselt taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

PRIA esitab Maksu- ja Tolliametile (edaspidi *MTA*) pärast taotluse esitamise tähtaja viimast päeva nimekirja taotlejatest, § 3 lõikes 2 nimetatud lepinguga projekti kaasatud

ettevõtjatest ning § 3 lõike 1 punktis 2 nimetatud mittetulundusühingu või tulundusühistu liikmetest, kes tegutsevad füüsilisest isikust ettevõtjatena, nende tuludeklaratsiooni vormi E andmete saamiseks. MTA edastab PRIA-le nimetatud füüsilisest isikust ettevõtjate taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud aasta ja vahetult eelnenud teise aasta tuludeklaratsioonide vormi E andmed.

Kui kõigi taotluste rahastamise summa ületab toetatava tegevuse rahastamise eelarve, kontrollib PRIA taotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning taotleja ja toetatava tegevuse nõuetele vastavust pärast taotluste hindamist. Nõuetele vastavust kontrollitakse üksnes nende taotluste puhul, mis kuuluksid rahuldamisele hindamistulemuste alusel koostatud taotluste paremusjärjestuse kohaselt.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse nõuetele vastavate taotluste hindamise ja taotluste paremusjärjestuse koostamise protseduur.

Taotluste hindamise ja taotluste paremusjärjestuse koostamise ettepaneku tegemiseks moodustab PRIA nõuandva pädevusega hindamiskomisjoni ja võib kaasata ka eksperte. Hindamiskomisjon vaatab läbi taotlusi ja teeb ettepanekuid määruse lisas sätestatud hindamiskriteeriumite alusel. Tehtud ettepanekute põhjal koostab PRIA taotluste paremusjärjestuse. Taotluste paremusjärjestuse koostamisel loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlus.

Võrdsete hindepunktide summadega taotluste puhul eelistatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 3 punkti 9 alusel taotlust, milles taotletav toetuse summa on väiksem.

Eelnõu §-s 13 sätestatakse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused.

Eelnõu § 13 lõikes 1 sätestatakse, et kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ei ületa toetusteks ettenähtud vahendeid, rahuldatakse kõik nõuetele vastavad taotlused, mis on saanud vähemalt minimaalse hindepunktide summa, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkti 3 alusel.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkt 3 sätestab, et kui taotleja, taotlus ja toetatav tegevus vastavad toetuse saamiseks esitatud nõuetele ning taotlus vastab hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, rahuldatakse toetuse eelarve piires toetuse andmise tingimuste kohaselt kõik taotlused.

Eelnõu § 13 lõikes 2 sätestatakse, et kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ületab toetusteks ettenähtud vahendeid, rahuldatakse taotluste hindamise tulemusel koostatud taotluste paremusjärjestuse alusel parimad taotlused, mis on saanud vähemalt minimaalse hindepunktide summa Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkti 2 alusel.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkt 2 sätestab, et kui taotleja, taotlus ja toetatav tegevus vastavad toetuse saamiseks esitatud nõuetele ning taotlus vastab hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele (vähemalt 30% maksimaalsest hindepunktide summast), rahuldatakse toetuse eelarve piires toetuse andmise tingimuste kohaselt hindamistulemuste alusel välja valitud ja vajaduse korral paremusjärjestusse seatud parimad taotlused.

Eelnõu § 13 lõikes 3 sätestatakse, et minimaalne hindepunktide summa toetuse taotluse rahuldamiseks moodustab vähemalt 30 protsenti maksimaalsest hindepunktide summast. Hindepunktide arvutamisel ümardatakse saadud tulemus täisarvudeni. Kui hetkel on maksimaalne hindepunktide summa 66 punkti ning taotluse rahuldamiseks tuleb saada 30 protsenti sellest summast, siis see tähendab, et minimaalne vajaminev punktide summa on 20 punkti. Taotluseid, mis nimetatud künnist ei ületa, ei rahuldata. Alus minimaalsete hindepunktide kehtestamiseks tuleneb Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise

seaduse § 79 lõike 1 sissejuhatavast osast, mis sätestab, et rahastamiseks peab taotlus vastama hindamiskriteeriumide miinimumnõuetele.

Eelnõu § 13 lõikes 4 sätestatakse, et taotlus on nõuetele vastav, kui taotleja, taotlus ja toetatav tegevus vastavad Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, arengukavas ja määruuses sätestatud nõuetele.

Eelnõu § 13 lõikes 5 sätestatakse, et kui taotluse nõuetele vastavuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele, teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse seletuskirjas Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 kohta esitatud seletuse kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus siis, kui taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta vähemalt ühele nõudele, mis on esitatud taotlejale, taotlusele või toetatavale tegevusele, kui nõuetele vastavat taotlust ei rahuldata põhjusel, et ta ei kuulu rahuldamisele hindamiskriteeriumite alusel või kui taotluses esitatud andmed ei ole õiged või taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 60 kohaselt ei tohi anda toetusi isikutele, kelle puhul on tehtud kindlaks, et nad on toetuse saamiseks vajalikud tingimused tekitanud kunstlikult, vastupidiselt toetuste andmise aluseks olevate õigusaktide eesmärkidele.

Eelnõu § 13 lõikes 6 reguleeritakse olukorrad, kui taotluses sisalduvad mitteabikõlblikud kulud. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus § 79 lõikes 6 sätestatakse, et maaelu arengu toetuse andmise tingimustes võib ette näha, et kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu, võib toetuse summat vähendada tingimusel, et saavutatakse tegevuse eesmärgid. Kui taotleja ei ole nõus toetuse summa vähendamise, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus. Toetuse summa vähendamine ei mõjuta maaelu arengu toetuse taotluste paremusjärjestust, kui paremusjärjestus on moodustatud enne toetuse summa vähendamist.

Eelnõu § 13 lõikes 7 sätestatakse, et PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 90 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast.

Eelnõu § 14 on sätestatud nõuded toetuse saajale, mis kaasnevad taotluse rahuldamise otsuse tegemisega. Projekti maksimaalseks pikkuseks saab olla kuni viis aastat arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Projekti raames tehtud tegevuste elluviimist tõendavaid dokumente on võimalik PRIA-le esitada ühes kalendriaastas kuni neljal korral, mis võimaldab toetuse saajal nimetatud dokumentide alusel saada toetuse väljamakseid kuni neljal korral ühe kalendriaasta jooksul.

Üheks olulisemaks kohustuseks on see, et toetuse saaja peab toetuse abil soetatud seadmeid, haagiseid, tarkvaralahendusi ja välitelke säilitama ja sihipäraselt kasutama vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Toetuse saaja on kohustatud toetuse mittesihipärase kasutamise korral saadud toetusraha PRIA nõudmisel tagasi maksma ning võimaldama teostada toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet. Euroopa parlamendi ja nõukogu määruse nr 1306/2013 artikli 59 kohaselt lükatakse toetuse taotlus tagasi, kui toetuse saaja või tema esindaja takistab kohapealse kontrolli läbiviimist, välja arvatud vääramatu jõu või erandlike asjaolude korral.

Toetuse saajal ei tohi olla riikliku maksu maksuvõlga või riikliku maksu maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksud, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas. Samuti ei tohi toetuse saaja suhtes olla algatatud likvideerimismenetlust ega nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või välja kuulutatud pankrotti.

Eelnõu §-s 15 sätestatakse projekti elluviimist tõendavate dokumentide esitamise kord. Toetuse saaja ei esita projekti elluviimist tõendavaid dokumente PRIA-le enne taotluse rahuldamise otsuse tegemist.

Toetuse taotleja esitab oma andmed tegevuste tegemist tõendavate dokumentide kohta PRIA poolt koostatud maksetaotluse vormil, kes avaldab selle oma veebilehel.

Eelnõu §-s 16 on sätestatud toetuse maksmise ja maksmisest keeldumise alused.

Toetus makstakse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja üksnes siis, kui toetuse saaja on tegevused nõuetekohaselt ellu viinud. Otsuse toetuse maksmise kohta teeb PRIA sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik toetuse saaja arvelduskontole kanda kolme kuu jooksul arvates nõuetekohaste dokumentide saamise päevast. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 81 lõikes 3 sätestatud juhtudel tehakse toetuse maksmisest keeldumise otsus 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 81 lõige 3 sätestab, et PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse, kui pärast taotluse rahuldamist, kuid enne toetuse maksmist tehakse kindlaks taotluse rahuldamata jätmise alused või kui toetuse saaja ei ole täitnud toetuse saaja kohustusi.

Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artiklitest 63 ja 64 võib toetusesaaja mittevastavuse või kohustuste mittetäitmise korral määrata sektoripõhiste õigusaktidega halduskaristusi, milleks võib olla muuhulgas näiteks toetussumma vähendamine. On võimalik kohaldada ka toetuse peatamist, kui võib eeldada, et toetusesaaja mittevastavuse mõistliku aja jooksul kõrvaldab. Viidatud määruse artikli 64 lõike 2 kohaselt halduskaristust ei kohaldata, kui põllumajandusalaste sektoripõhiste õigusaktide kohaldamisest tulenevate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumite, kulukohustuste või muude kohustustega seotud mittevastavuse põhjuseks on väärmatu jõud. Täpsem regulatsioon seoses toetuse maksmise peatamisega on toodud Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuste ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemidega seotud halduskaristuste osas, artiklis 36.

Eelnõu § 17 järgi võib toetuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 82 lõike 1 punkti 2 kohaselt riigieelarvelistest vahenditest maksta välja pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist enne töö, teenuse või vara soetamise eest tasumist tagatist nõudmata, kui töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning toetuse saaja on selle vastu võtnud ja selle eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse summa ning kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne. Nimetatud rahastamisviisi ei kohaldata liisingulepinguga soetatava vara puhul. Eelnõuga ettenähtav rahastamisviis tähendab seda, et toetuse saaja toetatava tegevuse elluviimist võib rahastada enne töö, teenuse või kauba eest tasumist, kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne ning tehtud töö või osutatud teenus on lõpetatud või müüdüd kaup on üle antud ning toetuse saaja on need vastu võtnud ja nende eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse summa. Nimetatud rahastamisviisi ei kohaldata kapitalirendi puhul. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 82 lõike 7 kohaselt loetakse toetuse saaja piisavalt usaldusväärseks, kui: 1) tal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ning maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksud, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud; 2) tema suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust; 3) ta on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasunud ettenähtud summas; 4) ta on varem Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 (maaelu arengu toetuse taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine) või Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 82 lõike 1 kohaselt saadud toetust kasutanud sihipäraselt ja tähtpäevaks. Omafinantseeringuga võrdne summa on rahasumma, mille toetuse saaja tasub isikule, kes osutas esitatud investeeringuobjekti hinnapakumuse alusel toetatava tegevuse elluviimiseks

toetuse saajale teenust, tegi tööd või müüs kaupa. Omafinantseeringuga võrdse rahasumma hulka loetakse selle isiku, kellelt toetuse saaja tellis teenust või tööd või ostis kaupa, väljastatud arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud kõik abikõlblikud kulud, millest on maha arvestatud tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel toetuse saajale makstav summa (ehk enne toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse tegemist peab toetuse saajal olema arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud abikõlblikest kuludest tasutud ainult see osa, mis jääb alles, kui arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud abikõlblike kulude kogusummast on arvestatud maha toetusmäära alusel kuludokumentis kajastatud abikõlblike kulude põhjal arvutatud toetuse summa), ning kõik mitteabikõlblikud kulud, mis mingil mõjuval põhjusel on nimetatud arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud. Toetatava tegevuse elluviimise rahastamine võib toimuda selliselt, et igal arve-saatelehel või arvel märgitud rahalisest kohustusest on tasutud omafinantseeringuga võrdne rahasumma, või selliselt, et maksetaotluses kõikidel arve-saatelehtedel või arvetel märgitud rahaliste kohustuste summast on tasutud vähemalt omafinantseeringuga võrdne rahasumma. Eespool kirjeldatud viisil toetatava tegevuse elluviimise rahastamist sooviv toetuse saaja esitab PRIA-le maksetaotluse koos omafinantseeringuga võrdse rahasumma tasumist tõendavate dokumentidega. PRIA teeb toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse pärast kulutuste abikõlblikkuse kontrollimist, arvestades seejuures toetuse saaja usaldusväärust, ning kannab toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuste alusel määratud raha toetuse saaja arvelduskontole. Toetuse saaja võib tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha kasutada üksnes selle isiku väljastatud arve-saatelehel või arve ära kirjal märgitud toetatava tegevuse abikõlblike kulude eest tasumiseks, kellelt toetuse saaja tellis teenust või tööd või ostis kaupa. Toetuse saaja tasub pärast tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha laekumist viivitamata kuludokumentide alusel tasumata jäänud kogusumma sellele isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa. Tasumise tõendamiseks esitab toetuse saaja PRIA-le seitsme tööpäeva jooksul arvates tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha laekumisest vastava teabe koos maksmist tõendavate dokumentidega (arve-saatelehel või arvel märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse ära kiri või väljatrükk või arvelduskonto väljavõte).

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 82 lõikes 6 on sätestatud, et kui toetuse saaja tegevuses ilmnevad asjaolud, mis seavad kahtluse alla tema võime kasutada saadud toetust sihipäraselt ja tähtpäevaks, võib toetuse andja otsustada rahastamise väiksemas ulatuses, määrata abikõlblike kulude tegemiseks sama paragrahvi lõikes 4 sätestatud tähtajast lühema tähtaja või nõuda piisava tagatise esitamist. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 111 lõikes 1 on sätestatud, et kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et toetusraha on eeskirja eiramise või hooletuse tõttu makstud alusetult, sealhulgas kui seda ei ole kasutatud sihipäraselt, nõutakse toetusraha toetuse saajalt, sealhulgas valikumenetluse korras valitud toetuse saajalt, osaliselt või täielikult tagasi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 1306/2013 ning teistes EL-i asjakohastes määrustes sätestatud alustel ja tähtaegadel. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 82 lõike 4 kohaselt võib saadud toetust kasutada üksnes asjakohase tegevuse abikõlblike kulude eest tasumiseks.

Määruse § 18 sätestab, et määruse alusel esitatud dokumente taotlejale ei tagastata. Nimetatud dokumente säilitab PRIA kuni 2032. aasta 31. detsembrini. Vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 6 lõikele 4 säilitatakse vähese tähtsusega abi andmisega seotud andmeid 10 eelarveaasta jooksul alates abi andmise päevast.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega

täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätteid (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549– 607).

4. Määruse mõjud

Arengukava raames välja töötatud eelnõu aitab kaasa läbi lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu uute turustamisvõimaluste arendamisele.

Määrus aitab kaasa toidu tootmise ja töötlemise tarneahela toimimise parandamisele, suurendades põllumajandustoodete tootjate ja töötlejate turujõudu ning nende omavahelist koostööd oma toodete turustamisel.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetust rahastatakse 89% ulatuses Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 11% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest. Arengukava meetme „Koostöö” kogueelarve on 18,7 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 89% (16,643 miljonit eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering 11% (2,057 miljonit eurot). Alameetme „Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine“ eelarve on 4 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 89% (3,56 miljonit eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering 11% (0,44 miljonit eurot).

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Kuna Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse relement” § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtajaks eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu nimetatud määruse § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ants Noot
Kantsler